

● Imatran Rane Härkösen
● 13. tila laskuvarjourheilun ensimmäisissä EM-kisoissa Jugoslaviassa oli ilahduttavin osoitus suomalaistason parane-
misesta. Mitaleja ei siis tullut, eikä edes Mr Parachutist-titteliä, mutta arvokasta kokemusta saatiin sitäkin enemmän.

Historian kirjan haalistuville lehdille kirjoitettiin vuosiluku 1975 kun ensimmäiset laskuvarjourheilun Euroopanmestaruuskilpailut järjestettiin Jugoslaviassa, Istrian niemimaalla Portoroz'issa.

Laskuvarjohyppymaana vaatimattoman, mutta sitäkin urheamman Suomen joukkueen pääosa kokoontui syyskuun 19. päivänä Helsingin lentoasemal-

le. Joukkueeseen kuuluivat: Ensio Kilpinen LJK, Hannu Laitinen LJK, Tatu Soini LJK, Pekka Tuominen LLK sekä Rauno Härkönen IY ja Matti Heino IY, jotka kaksi viimeksi mainittua olivat startanneet omalla henkilöautollaan jo pari päivää aikaisemmin. Joukkueenjohtajan tehtäviä hoiti yllekirjoittanut. Joukkue oli valittu yleismestaruuden perusteella SM-kilpailuista.

Suomen valtakunnan voimavarojen valuessa erinäisten järjestöjen ja mitä ihmeellisimpien yhdistysten tekohengittämiseen, lähtivät kilpailijat edustamaan maataan jälleen kerran omilla kustannuksillaan. Kiitosmaininnan ansaitsevat Finnair ja Aurinkomatkat, jotka järjestivät charter-koneessa vapaat meno- ja paluumatkat.

Kun Suomen Painiliitto oli ystävällisesti vielä lainannut Suomi-verryttelypuvut saattoi matka alkaa. Jäähyväiset jätettiin ja joukkue marssi koneeseen.

Lähtö kuitenkin vähän viivästyi pienen teknisen tarkastuksen vuoksi ja niinpä uudet jäähyväiset olivatkin taas paikallaan. Iltapäivällä oltiin kuitenkin jo Puolassa ja matka jatkui bussilla mutkaisia vuoristoiteitä Portoroz'iin, jonne saavuttiin noin klo 18.00. Rane ja Masa olivat jo vastassa. Suoritettiin ilmoittautuminen ja saimme majoituksen hotelli Luciassa, jossa tuntui sangen mukavalta viettää seuraavat kaksi kilpailuviikkoa.

MR PARACHUTIST

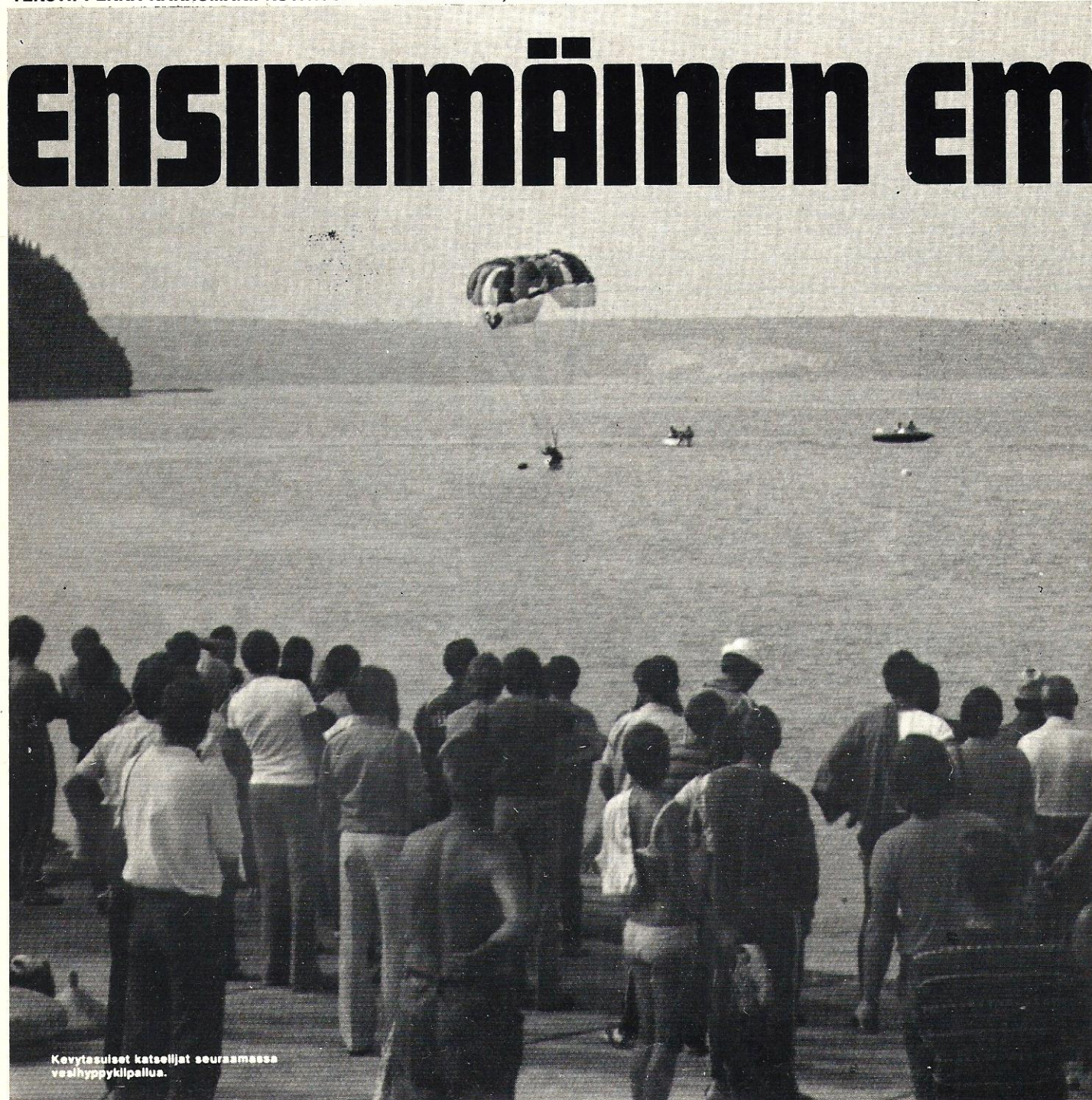
Seuraavana aamuna lähdettiin kentälle suorittamaan harjoitushyppyä. Päivä kului treenatessa ja illalla oli kaikille osallistujille järjestetty avajais-party hotellin Metropolin terassilla. Tilaisuudessa valittiin myös Mr. Laskuvarjohyppääjä ja kaksi perintöprinssiä. Suomalaisilla ei ollut tässä kilpailussa mainittavaa menestystä.

Seuraavana aamuna päästiin jälleen suorittamaan harjoitushyppyä. Kilpailut avattiin juhlallisesti iltapäivällä joukkueiden marssilla pläkökälle. Puheiden ja aplodien jälkeen seurasi AIR-SHOW, joka sisälsi purjelentoa Blanikilla sekä mitä erilaisimpia hyppyjä ilman savuja, koska kaikki säästivät savujaan varsinaiseen näytöshyppykilpailuun.

Ja vihdoin auringon jälleen noustessa alkoivat varsinaiset kisat. Ensimmäisenä lajina oli henk.koht. tarkkuus. Tuomariston päätöksen mukaisesti käytettiin sähköpläköä, jonka NL:n joukkue oli tuonut tullessaan.

Kilpailujen ensimmäisen hyppyn suoritti huippumies Jurij Cernov (NL). Hän kuitenkin valitsi väärän uloshyppypaikan ja joutui kaikkien hämmästykseksi tyytymään tulokseen 10.00 (muiden hänen kilpailuhyppynensä yhteistulos olikin sitten 0.02 cm). Numerolla 11 tyylitelli Stratostar'illa Jack Brake (USA:n mestari) 0.03. Sitten oli Laitinen Hannun vuoro, mutta

TEKSTI: PEKKA KARHUMÄKI. KUVAT: PEKKA KARHUMÄKI, HANNU LAITINEN

Kevytasuiset katsoijat seuraamassa vesihyppykilpailua.

epäonnea oli matkassa ja tulos 8.02. Numerolla 57 hyppäsi Kilpisen Enska tehden tuloksen 0.31. Enskan jälkeen Charles Collingwood (Kolina Kalle) rokkotti 0.00. Pian oli Soinin Tatan vuoro ja Tatu tikkasi tarkasti 0.02. Heti Tatum perään hyppäsi tempu-specialisti Armaing (Fr) ja sai tuloksen 1.49. Härkösen Rane tikkasi vuorollaan 0.01 ja kierroksen kolmanneksi viimeinen hyppääjä (numerolla 111) Tuomisen Pekka 2.49.

Ensimmäisellä kierroksella tuli kaikkiaan 12 kpl nollia ja kilpailijoita oli 113.

Toinen kierros alkoi Jussi Jarun (Jack Brake) 0.00:lla ja seuraavana tuli Hannu tehden 0.13. Numerolla 17 hypännyt tsekki Ivo Skotak tekaisi 0.00, jonka saman tuloksen hän oli tehnyt myös ensimmäisellä kierroksella. Hän johti kilpailua. Jugoslavian Safaric teki saman tempun. Enska tekaisi 1.30 ja Collingwood 0.02. Sitten olikin vuorossa jännitystä kun Tatu tyllitteli taivaalla ja rokkotti tarkasti: tulos 0.00. Tatu polki tuloksensa vaan niin voimalla, että elektroninen sähköpläkä levisi siihen paikkaan. Siirryttiin normaaliin mitaustapaan. Rane tyllitteli tarkasti tehden 0.03 ja Tuomisen Pekka vuorollaan 0.05.

Pullat olivat nyt hyvin unissa: Tatu oli kahden kierroksen jälkeen jaetulla kolmannella sijalla. Vain edellä mainitut kaksi hyppääjää olivat tehneet molemmat hyypyt nolla-nollia. Yhden cm:n miehiä ei ollut lainkaan ja Tatu oli 0.02 tuloksella Collingwoodin kanssa tasoissa. Rane oli tuloksella 0.04 myös aivan keulassa (jaettu viides sija).

TEMPPUA

Seuraavana päivänä kilpailut jatkuivatkin sitten tempulla. Hanski väänsi eka sarjan 10.8 johon sisältyi 0.5 virhepinnaa. Enska teki 9.4, Tatu 10.4, Rane 9.7 (1.0 virhettä) ja Pekka 10.3 (1.5 virhettä). Ensimmäisen kierroksen parhaan ajan teki DDR:n Seyda: 6.66. Toiseksi paras oli Armaing (Araska): 6.80. Toisella kierroksella teki Hanski 11.76 (1.0 virhettä), Enska 9.3, Tatu 10.06, Rane 9.3 ja Pekka 12.3 (3.5 virhettä). Toisen kierroksen parhaan ajan teki Usmajev CCCP: 6.60.

Päivä vaihtui jälleen uudeksi ja kilpailu jatkui tempun kolmannella hyppykierroksella. Hanski 10.3, Enska 8.8 (0.5 virhettä), Tatu 9.7 ja Rane banzai-sarjan 16.00. Pekka teki 10.8 (1.5 virhettä). Tällä viimeisellä tempukierroksella parhaasta ajasta vastasi jälleen Armaing tehden 6.60. Hän voittikin sitten tempun keskiarvolla 6.6889.

Pohjoismaisista kilpailijoista paras oli Norjan Kato Hansen keskiarvolla 8.63 (oikeutti sijaan 38.). Enska oli toiseksi paras keskiarvolla 9.18 (sija 42.) ja Tatu kolmas keskiarvolla 10.08 (sija 49.). Kilpailijoita oli tempussa kaikkiaan 73, joista viimeiseksi jäänyt Turkin Ali Dogruoz ei saanut epäonneeseen yhtään sarjaa onnistumaan.

Iltapäivällä hypettiin sitten jälleen tarkkuutta ja vuorossa oli

kolmas kierros. Tilanne oli jännittävä kun muistamme, että Tatu ja Rane olivat aivan keulassa.

Enska aloitti suomalaisista tehden 0.00. Mutta sitten tuli kylmä suihku: Tatulla lipsahti: 0.60 ja sijoitukset putosivat roimasti. Sitten oli Ranen vuoro: Hän tikkasi tarkasti. Kaksi tuomaria näytti nolla nollaa, mutta ylituomari oli toista mieltä, iski tikkunsa maahan ja mittasi 0.12. (Myöhemmin illalla keskusteltiin yhden tuomariston jäsenen kanssa ja hän oli voimakkaasti sitä mieltä, että Ranelle tehtiin vääryyttä.) Tuomisen Pekka tikkasi 0.11 ja Hanski 0.24. Kolmen kierroksen jälkeen oli Ranen yhteistulos siis 16 cm ja sijaluku 15. Puhtaalla pelillä eli kolmella 0.00:lla oli enää Skotak.

Illaksi oli kilpailijoille järjestetty ohjelmaa: Piranissa oli konsertti, jossa käytiin oikein porukalla. Täytyy sanoa, että harvoin pääsee niin hyvää ja hauskaa ohjelmanumeroa kuuntelemaan.

Seuraava aamupäivä olikin sitten vapaa ja iltapäivällä kilpailu jatkui joukkuetarkkuudella. Suomen joukkue valittiin siten, että jo suoritetuista 3:sta henk.koht. tarkkuushypystä mitätöitiin huonoin ja laskettiin kaksi jäljelle jäänyttä yhteen.

➤ Suomen joukkue miinus parhaiten menestynyt Rane Härkönen majapaikan edustalla.

➤ Hotellin julkisivu sai uuden säväyksen varjojen kuvuessa vesihyppäkilpailun jäljiltä.

▼ Suomen Rauno Härkönen ja taas nolla-nolla.

◆ EM-kisoissa oli muitakin kuin eurooppalaisia, vahvimalla panoksella lajin mahtimaa USA, jonka edustajien Stratot herättivät melkoista huomiota.

Tällöin joukkueen kokoonpanoksi tuli: Härkönen, Soini, Kilpinen, Tuominen.

Meillä oli huono arpaonni ja saimme joukkueen numeroksi ykkösen eli poikien oli hypättävä ensimmäisinä ja lisäksi tuuli oli mitä mahtavin. Niinpä kilpailun alkua jouduttiin siirtämään puoli tuntia ja kun pojat sitten lähtivät suorittamaan kilpailuhyppyä heilui tuulimittari uhkaavasti 5–6,5 m/s. Mutta ei syytä huoleen — hämmäläiset näyttivät hallitsevan tuuliset olosuhteet ja tulosta syntyi: Enska 0.44, Rane 0.06, Tatu 0.08 ja Pekka 0.30 yhteensä 0.88. Kun kierros päättyi voitiin todeta että Suomi oli 5. Joukkueita oli yhteensä 22, joista naisjoukkueita 7. Kilpailua johti USA yhteistuloksella 0.07 ja toisena NL tuloksella 0.17. Seuraavina Puola ja Tsekkoslovakia samalla tuloksella 0.55.

Seuraava päivä oli vapaa ja niinpä Suomen joukkue teki turistimatkan Italian puolelle Triesteen.

Uusi päivä ja joukkuetarkkuuden toinen kierros. Suomen pojat ilmassa ja tulokset: Enska 0.00, Rane 0.28, Tatulla lipsahti 1.10 ja Pekka 0.07. Sijoitukset putosivat ja Suomi oli nyt seitsemäs.

NÄYTÖKSIA

Seuraava päivä olikin sitten sunnuntai ja vuorossa oli näyttöhyppykilpailu.

Suomen joukkue hyppäsi kuuden miehen voimalla suorittaan seuraavanlaisen operoinnin: Korkeus 2.000 m, ensin kaksi miestä koneesta käsikädessä ulos, sitten seuraavat kaksi ja lopuksi viimeinen pari niin ikään käsikädessä. Kellojen avulla kukin pari irroitti samanaikaisesti ja aloitti liu'un siten, että kaksi ensimmäistä paria liukuivat vastakkaisiin suuntiin ja viimeinen pari rinta rinnan ensimmäisten parien irtautumispaiikkojen läpi. Jaloissa oli kaikilla punaiset minuutin savut. Kun varjot olivat auki ja minuutin savut sammuneet sytettiin ketjusavut (so. 2 savua, jotka roikkuivat ketjun varassa). Samanaikaisesti pyöritettiin varjoja samaan suuntaan. Kun ketjusavut olivat sammuneet, jokainen hyppääjä heitti 7 rullaa eriväristä vessapaperia alakerään noin 300 metrin korkeudesta. Taivaalla oli yhtäaikaisesti 42 rullaa vessapaperia, jotka avautuivat pitkiksi, pitkiksi nauhoiksi. Näytös oli mahtava, mutta kaikkien hämmästykseksi tuomaristo arvosteli sijaluvuksi 8. paras. Tosin piste-erot olivat sängen pienet kolmannen ja kahdeksannen joukkueen välillä.

Voiton vei NL:n joukkue mahtavalla esityksellä, jossa mm. Maja Kostina (4.0p0 hyppyä) roikkui narun perässä hyppykoneesta, koneen lentäessä matalalla yleisön yli. Tämän jälkeen kone otti vähän korkeutta ja Maja irroitti itsensä avaten pakolaukaisulla varjonsa.

Lisäksi venäläiset tekivät 6 miehen tähden, jonka he purkivat 600 m:ssä ja varjot auki 400 m:ssä.

Maanantaina jatkui varsinaisen kilpailu henkilökohtaisen tarkkuuden neljännellä kierroksella. Kilpailu tuntui vaan kiristyvän: Skotak tikkasi neljännen peräkkäisen nollanollan. Nolla nollia tekivät nyt sängen monet kärkipään miehet. Rane tikkasi jälleen vuorollaan tarkasti: Yksi tuomareista näytti jälleen nolla nollaa mutta laski nopeasti kätensä kun ylituomari jälleen löi tikkunsa 6 cm:n päähän. Ranen kanssa samalla tuloksella ollut NL:n huippumiehiin kuuluva Usmajev teki 0.09, Tatu 0.07, Enska 0.09, Pekka 0.00 ja Hanski 0.13. Lopulliset sijoitukset alkoivat hahmottua.

Seuraavana päivänä oli sitten vuorossa henk.koht. tarkkuuden viides ja viimeinen kierros. Hanski tuli lähelle, tulos 0.23 ja yhteistulokseksi jäi 8.75. Hyvin tehty kun muistamme, että Hanskin ensimmäinen hyppy lipsahti 8.02. Tatu tikkasi viimeisellään 0.00 saaden yhteistuloksen 0.69. Harmittava oli hänen yksi 0.60 hyppy. Enska teki 0.39 ja yhteistulos 2.09. Rane rokkotti jälleen tarkasti. Nyt ylituomariakin soi hänelle 0.00 ja Ranen yhteistulos oli 0.22. Tuomisen Pekka teki 13 cm saaden yhteistuloksen 2.78. Tarkkuus oli näin loppuun hypätty ja voiton vei kun veikin tsekien Skotak viidellä nolla nollalla. Hyvä ystä-

ENSIMMÄINEN EM

vämme DDR:n Rainer Wilde voitti Ranen yhdellä sentillä. Suomalaisista parhaiten sijoittunut Rane oli EM-kilpailuissa jaetulla 13. sijalla.

Ja heti perään iltapäivällä jatkui joukkuetarkkuuden viimeinen eli kolmas kierros. Sää oli tyyni – eli paikallinen tussu. Kierroksen aloitti Unkari joka oli kahden kierroksen jälkeen kuudentena johtaan Suomea 13 cm:llä. Unkarilaiset hyppäsivät yhteistuloksen 0.89. Nyt oli Suomella mahdollisuudet sivuuttaa Unkari. Seuraavana itä-naapurin pojat tekivät varmaakin varmemmin 4 x 0.00. Puolalaiset ja DDR:n pojat tekivät saman tempun.

Sitten tuli Suomen vuoro: Enska ensimmäisenä 0.30, sitten Rane 0.00, Tatu 0.24 ja vii-

meisenä Pekka 0.16. Hyvä pojat, Unkari tuli ohitettua vaivaisella 6 cm:llä, mutta tilanne oli silti vaikea: tanskalaisilla oli mahdollisuudet lyödä meidät tekemällä yhteistuloksen 0.47. Ja niin tuli tanskien vuoro: Ensimmäisenä Clausen 0.18 sitten Holstein 0.02 – pahalta näyttää – kaksi patjaa taivaalla jäljellä. Mutta nyt patjamiehet Svendsen ja Gade töppöilivät tehden toinen 1.30 ja toinen 1.50. Tilanne oli selvä. Jäljellä olevilla joukkueilla oli jo enemmän senttejä kuin Suomella lopputulos. Olimme nousseet yhden pykälän ja sijoittuneet joukkuekilvassa kuudenneksi. Päänahka oli viety sellaisilta hyppymailta kuin Ranskalta, Italialta, Jugoslaviasta Unkarilta ja monelta muulta.

Viimeinen kilpailupäivä oli torstai 2. 10. Vuorossa oli 9. Adriatic Cup eli vesihyppykilpailu.

Hyppy suoritettiin 600 metrin korkeudesta tarkoituksena osua mereen asetettuun punaiseen poijuun, josta piti uida noin 25

metrin matka valkoiseen poijuun. Aika laskettiin siitä kun jalat koskettivat vettä siihen kun mainitut uintioperaatiot oli suoritettu. Varjosta ei saanut irrottautua ennenkuin jalat olivat koskettaneet vettä – tai muuten suoritusta hylättiin.

Voiton vei NL:n Usmajev ajalla 11.63 sek., Kolina Kalle oli toinen. (2 vuotta sitten voittaja). Enska oli paras suomalaisista ja pohjoismaalaisista ollen 27. sijalla, aika 19.80 sek.

Rane ja Masa olivat tässä vaiheessa jo joutuneet lähtemään kotia kohden. Masan Saab onnistuneen kytkinremontin jälkeen kiiti hurjaa vauhtia silloin Sveitsin paikkeilla.

SEURAAVAT EM-KILPAILUT

Kilpailujen aikana käytiin jatkuvaa keskustelua järjestäjien toimesta seuraavien kisojen järjestämiseksi edelleen Portorozissa. Joukkueen johtajia prässät-

tiin oikein tosissaan. Lopuksi päädyttiin sellaiseen menettelyyn, että 8 maata (Italia, Ranska, Bulgaria, Jugoslavia, Tšekoslovakia, Neuvostoliitto, Belgia ja Unkari) laativat ehdotuksen 'pääkysymyksistä': tuomaston valinnasta, kilpailupaikasta sekä lajeista. Tätä ehdotusta käsitellään valmistavassa kokouksessa aamupäivällä ennen FAI:n kokousta helmikuussa Pariisissa, johon kokoukseen voivat osallistua kaikki Euroopan maat ja jossa päätetään menettelytavoista FAI:n kokousta varten.

VARJOKALUSTOSTA

Kilpailussa hypättiin seuraavilla varjotyypeillä:

UT:llä	62 kilp.
Papilla	22 "
Klutz'illa	8 "
Stratolla	6 "
PC Mark I	6 "
PTCH'illa	4 "
Sled'illä	3 "
Hapa'illa	1 "
Competition'illa	1 "

■■■■■■■■■■
Yht. 113 kilp.

YLEISTÄ

Näissä ensimmäisissä EM-kilpailuissa ei tarvinnut tulosten puolesta hävetä olla suomalainen vaikei mitään aivan huipumenesystä saavutettukaan.

Kuitenkin useampi edellisiltä kilpailumatkoilta tutuksi käynyt hyppääjä kävi onnittelemassa ja kertomassa Suomen hyppytalon parantuneen huomattavasti. Kun PM-kilpailut menivät myös sijoitusten kannalta melko mukavasti (monta mitalia, myöskin kultaa) voidaan sanoa EM-kisan vahvistavan sitä käsitystä että nyt meillä saattaisi olla mahdollisuuksia saada muun maailman etumatka kiinni, jos eräs taho höllittäisi rahapussin nyöriä. Osoitahan on itsestään selvä.

Henkilökohtainen tarkkuus:

Naiset:	yht.
1. Madinelli G ITAL.	00.14
2. Kostina M NL	00.30
3. Vojirova L CSR	00,42

Miehet:	
1. Skotak I CSR	00.00
2. Collingwood C USA	00.02
3. Brake J USA	00.03
4. Dinev G BUL	00.05
5. Davidkov N BUL	00.08
6. Meszarovicz G HUN	00.10
13. EM Härkönen R FIN	00.22
24. EM Soini T FIN	00.69
38. EM Kilpinen O FIN	02.09
43. EM Tuominen P FIN	02.78
66. EM Laitinen H FIN	08.75

Taitohyppy:

Naiset:	
1. Kostina M SOU	7.8111
2. Sergeeva N SOU	7.9222
3. Svacko SOU	7.9333

Miehet:	
1. Armaing J-C FRA	6.6889
2. Gurnij V SOU	6.8111
3/4. Skotak I SCR	6.9888
Usmajev N SOU	6.9888
42. Kilpinen O FIN	9.1889
48. Soini T FIN	10.0888
52. Laitinen H FIN	10.7111
53. Tuominen P FIN	10.9555
59. Härkönen R FIN	11.6889
73. Dogruoz A TUR	16.0000

Yleismestaruus:

Miehet:	
1. Gurnij V SOU	3.4395
2. Skotak I CSR	3.4944
3. Usmajev N SOU	3.5444
39. Kilpinen O FIN	5.0124
41. Soini T FIN	5.1824
49. Härkönen R FIN	5.8884
52. Tuominen P FIN	6.1282
63. Laitinen H FIN	7.2277
74. Sanches M ESP	15.0240

Joukkuetarkkuus:

Naiset:	
1. SOU	01.99
2. DDR	06.75
3. CSR	06.95

Miehet:	
EM	
1. USA	00.07
1. 2. SOU	00.29
2. 3. POL	00.55
3. 4. BUL	00.93
4. 5. CSR	01.73
5. 6. DDR	02.05
6. 7. FIN	03.03
7. 8. HUN	03.09
8. 9. ITA	04.16
9. 10. DNK	05.56
13. 14. BEL	16.57

(Brake, Sattler, Collingwood, Walker)
(Eskenberow, Gurnij, Erskov, Usmajev, Cernov)

Adriatic Cup:

Naiset:	
1. Klabhun I DDR	16.7 sek.
2. Suplanova L	-
CSR	20.20 sek.
3. Borkowska J	-
POL	21.50 sek.
34. Rasmussen -	-
L	DNK 45.00 sek.

Miehet:	
1. Usmajev N SOU	11.36 sek.
2. Collingwood -	-
C	USA 13.47 sek.
3. Eskenberow E	-
SOU	14.23 sek.
27. Kilpinen O FIN	19.80 sek.
29. Laitinen H FIN	20.37 sek.
39. Tuominen P FIN	22.57 sek.
49. Soini T FIN	28.03 sek.
58. Bauchal A ITA	45.00 sek.

Näytöshyppykilpailu:

1. SOU	43 pist.
2. CSR	32 pist.
3. ITA	28 pist.
8. FIN	24 pist.
14. NOR	9 pist.